

Cauza C-331/23**Rezumatul cererii de decizie preliminară întocmit în temeiul articolului 98 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție****Data depunerii:**

25 mai 2023

Instanța de trimitere: Rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Gent
(Belgia)**Data deciziei de trimitere:**

22 mai 2023

Reclamantă:

Dranken Van Eetvelde NV

Pârât:

Belgische Staat

Obiectul procedurii principale

Procedura principală privește fraudă în materie de TVA cu facturi falsificate.

Obiectul și temeiul juridic al cererii de decizie preliminară

În această cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE instanța de trimitere solicită în esență Curții de Justiție să verifice conformitatea articolului 51 bis, § 4 din Codul TVA din Belgia (denumit în continuare „WBTW”) cu principiul proporționalității, cu principiul neutralității și cu articolul 205 din Directiva TVA. Ea dorește, de asemenea, să se stabilească dacă cumulul de sancțiuni administrative și penale în această cauză este compatibil cu principiul „ne-bis-in-idem” consacrat la articolul 50 din cartă.

Întrebările preliminare

- 1) Articolul 51 bis §4 WBTW încalcă articolul 205 [din Directiva 2006/112 coroborat cu] principiul proporționalității, având în vedere că această dispoziție prevede o răspundere obiectivă generală, iar instanța nu o poate evalua în funcție de contribuția fiecăruia la fraudă fiscală?
- 2) Articolul 51 bis §4 WBTW încalcă articolul 205 [din Directiva 2006/112] privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată coroborat cu principiul neutralității în materie de TVA, dacă această dispoziție trebuie interpretată în sensul că există o obligație în solidar de a plăti TVA-ul în locul debitorului legal, fără a trebui să se țină seama de deducerea TVA-ului pe care o poate exercita debitorul legal?
- 3) Articolul 50 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene trebuie interpretat în sensul că nu se opune unei dispoziții de drept național care permite un cumul de sancțiuni (administrative și penale) de natură penală care rezultă din mai multe proceduri, pentru fapte identice din punct de vedere material, dar care au avut loc în ani succesivi (însă care, în domeniul dreptului penal, ar trebui considerate drept infracțiune continuată cu unitate de intenție), și în baza căreia faptele dintr-un an sunt sancționate administrativ, iar faptele din alt an sunt sancționate penal? Aceste fapte nu sunt considerate a fi indisolubil legate între ele, deoarece au avut loc în ani succesivi?
- 4) Articolul 50 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene trebuie interpretat în sensul că nu se opune unei dispoziții de drept național în temeiul căreia se poate stabili, cu privire la o persoană, o procedură de impunere a unei amenzi administrative de natură penală pentru fapte cu privire la care această persoană a făcut deja obiectul unei condamnări penale definitive, ambele proceduri fiind derulate complet independent una de cealaltă, iar singura garanție că nivelul tuturor sancțiunilor impuse corespunde gravității încălcării în cauză constând în faptul că instanța fiscală poate efectua pe fond o verificare a proporționalității, în timp ce dispoziția de drept național nu prevede norme în acest sens, după cum nu prevede nici norme care să permită autorității administrative să țină cont de sancțiunea penală deja impusă?

Dispozițiile de drept al Uniunii invocate

Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, articolul 50 (ne bis in idem).

Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată, articolul 205 (răspunderea în mod solidar pentru plata TVA).

Dispozițiile naționale invocate

Constituția, articolele 10 (principiul egalității), 11 (interdicția discriminării) și 172 (principiul egalității în materie fiscală).

Btw-wetboek (Codul TVA), articolul 51 bis, § 4 (răspunderea în mod solidar pentru plata TVA), articolul 70, §§ 1 și 2 (amenzi), articolul 84ter (notificarea obligatorie a unei suspiciuni de evaziune fiscală în cazul unui termen de prescripție prelungit), articolul 85, § 1 (recuperare).

Wetboek van strafvordering (Codul de procedură penală), articolul 29, alineatul al treilea (fiscul trebuie să raporteze indiciile de fraudă către parchet).

Prezentare succintă a situației de fapt și a procedurii principale

- 1 Reclamanta este un comerciant de băuturi. Fiscul belgian i-a verificat declarațiile de TVA pentru exercițiul financiar 2011. Cu această ocazie, s-au constatat nereguli. Reclamanta ar fi întocmit facturi false pentru livrarea de băutură unor persoane fizice. În realitate, băuturile au fost livrate unor clienți-persoane impozabile (operatori horeca), care le-au revândut „la negru”.
- 2 În cadrul a 2 controale fiscale anterioare (pentru exercițiile financiare 2001-2002 și exercițiul financiar 2004), fuseseră deja constatate aceleași încălcări. Reclamanta a fost condamnată și pentru acestea, prin hotărârile din 10 aprilie 2008 și 17 noiembrie 2008. Reclamanta a primit, de fiecare dată, o amendă.
- 3 La 21 decembrie 2018, reclamanta a formulat o contestație la instanța de trimitere împotriva unei somații de recuperare a TVA-ului datorat și a amenzilor, emisă la 10 decembrie 2018.

Principalele argumente ale părților din acțiunea principală

- 4 Reclamanta susține că, conform jurisprudenței Curții de Justiție, nimeni nu poate fi considerat responsabil în mod necondiționat pentru fraudă altelei persoane (așa cum este cazul, totuși, la articolul 51 bis, §4 WBTW). O astfel de răspundere obiectivă depășește ceea ce este necesar pentru garantarea drepturilor trezoreriei și combaterea fraudei fiscale (a se vedea Hotărârea CJUE din 21 decembrie 2011, Hotărârea CJUE din 11 mai 2006 și altă jurisprudență în care se face referire la aceste hotărâri). Se încalcă, astfel, principiul proporționalității.
- 5 Pârâtul consideră că răspunderea obiectivă cu privire la plata datoriei TVA nu contravine principiului proporționalității sau principiului neutralității în materie de TVA și că nu este încălcat principiul ne-bis-in-idem.

Prezentare succintă a motivării trimiterii preliminare

- 6 Întrucât articolul 51 bis, § 4, WTBW prevede o răspundere obiectivă pentru plata TVA-ului, această dispoziție ar putea fi contrară principiului proporționalității și/sau principiului neutralității în materie de TVA.
- 7 De asemenea, este adus în discuție și principiul ne-bis-in-idem. În temeiul acestui principiu, după o primă hotărâre definitivă cu caracter penal, o a doua hotărâre penală cu privire la aceeași persoană, pentru aceleași fapte, este exclusă. Acest principiu ar fi aplicat în mod diferit, după cum se referă la impozitele pe venit sau la domeniul TVA.
- 8 În sfârșit, și problema cumulării unei sancțiuni administrative cu una penală legată de unitatea de intenție reprezintă o chestiune importantă care trebuie verificată în raport cu principiile generale ale dreptului UE.
- 9 Răspunsul la aceste întrebări este important pentru a putea aprecia dacă reclamanta trebuie să plătească impozitele eludate.